

Sprawozdanie z konferencji naukowej 35. Rocznica wprowadzenia stanu wojennego.

Nowe spojrzenie na rolę archiwistów w poznawaniu i nauczaniu historii

– Archiwum Państwowe w Opolu – 16 grudnia 2016 r.

Z okazji 35. Rocznicy wprowadzenia stanu wojennego w Archiwum Państwowym w Opolu, w Sali Konferencyjnej im. Stefana Oswalda Popiołka zorganizowano konferencję naukową pt. „35. Rocznica wprowadzenia stanu wojennego. Nowe spojrzenie na rolę archiwistów w poznawaniu i nauczaniu historii”. Organizatorami tego wydarzenia, poza wspomnianym Archiwum były: Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych oraz Instytut Pamięci Narodowej. Konferencję rozpoczęły trzy powitalne wystąpienia: Dyrektora opolskiego Archiwum Pana profesora Mirosława Lenarta, Dyrektora oddziału IPN we Wrocławiu Pana Profesora Krzysztofa Kawalca oraz Naczelnika Delegatury IPN w Opolu Pana doktora Bartosza Kuświka.

Obrady podzielono na trzy części. Pierwszą, w której tematyka referatów była skoncentrowana głównie na charakterystyce źródeł do badania okresu stanu wojennego i możliwości ich wykorzystania w edukacji moderował Pan doktor Bartosz Kuświk. Pani doktor Adrianna Dawid z Uniwersytetu Opolskiego przedstawiła projekt Archiwum Historii Mówionej, którego rezultaty można oglądać na stronie internetowej www.e-historie.pl. W wystąpieniu skupiła się na relacjach dotyczących życia codziennego w stanie wojennym przeprowadzonych głównie przez opolską młodzież. W drugim referacie Pan Tomasz Gonet z katowickiego IPN-u przytoczył zebranych projekty edukacyjne prowadzone przez instytucję, którą reprezentuje. Następnie reprezentując Archiwum Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” przedstawiłem wybrane dokumenty dotyczące stanu wojennego w zasobie Archiwum Krajówki, zwracając uwagę na możliwości edukacyjne prezentowanych źródeł. W tej części ostatnia wystąpiła Pani Justyna Sowińska – jedna z organizatorek konferencji. W swoim referacie omówiła dokumentację przekazaną do Archiwum Państwowego w Opolu przez osoby prywatne i to w jaki sposób są one wykorzystywane w edukacji.

W przerwie organizatorzy wyświetlili film pt. „Sprawa Emila B.” w reżyserii Małgorzaty Imielskiej, który dotyczył losów niewyjaśnionej do dziś śmierci 17-latka Emila Barchańskiego w Warszawie, jednej z najmłodszych ofiar stanu wojennego.

Ostatnią część konferencji moderował Pan Andrzej Koziar z delegatury IPN w Opolu. Wystąpił w niej Pan Bartosz Pawlak z Uniwersytetu Opolskiego. Zaprezentował wyniki ankiet dotyczące wiedzy o PRL-u, ze szczególnym uwzględnieniem stanu wojennego przeprowadzone wśród polskiej młodzieży. Pozostałe referaty były przedstawieniem wyników różnych zagadnień dotyczących stanu wojennego. Doktor Zbigniew Bereszyński, internowany w stanie wojennym, przedstawił struktury Radia „Solidarność” w województwie opolskim, doktor Stanisław Antoni Bogacewicz z IPN-u we Wrocławiu omówił relacje wrocławskiego kościoła z Solidarnością z lat 1980-1983, Pan Grzegorz Klonowski z Uniwersytetu Opolskiego scharakteryzował działalność kościoła wobec Solidarności w oparciu o dokumenty władz państwowych, Pan doktor Dariusz Węgrzyn swój referat poświęcił charakterystyce materiałów archiwalnych IPN-u i Archiwum Państwowego w Katowicach dotyczących stanu wojennego w województwie bielskim. Pani Maria Misztal z miejscowego Uniwersytetu przedstawiła działalność Wydziału Propagandy Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Opolu. Ostatni referat wygłosił Pan Andrzej Koziar przedstawiając przypadek Bogusława Podboraczyńskiego z Nysy jako ofiary stanu wojennego. Konferencję zakończył Dyrektor miejscowego Archiwum Pan Profesor Mirosław Lenart.

Warto tu dodać jeszcze informację o tym, że z okazji 35. Rocznicy wprowadzenia stanu wojennego w gablotach Sali Konferencyjnej zaprezentowano oryginały materiały dotyczące tego okresu z zasobu miejscowego Archiwum. Wspomnieć należy też o wydaniu przez Archiwum Państwowe w Opolu – specjalnej płyty edukacyjnej – „Archiwalne źródła tożsamości. Kultura chrześcijańska w dziejach narodu” ze scenariuszami lekcji, poświęconych m. in. archiwum, symbolice władzy królewskiej czy internowanym w stanie wojennym.

Opracował: Łukasz Grochowski